

AÇIK BİLİM KOLAYLAŞTIRIR

7 adımda şeffaf ve tekrarlanabilir araştırma yürütmek

1. Size özgü bir OSF hesabı oluşturun

Open Science Framework: Araştırma sürecini şeffaf bir şekilde belgelemek ve sunmak için çevrimiçi bir platform.

- Şu adrese gidin: <https://osf.io/>
- Kayıt olun: isim, e-posta, şifre
- Yeni bir proje oluşturun: 'Benim Projem'
- 'Proje oluşturun' → 'Başlık gir' → 'Oluşturun' →
- Projenin web bağlantısı değişmeyecektir. → Bu yüzden projeye makalede referans verilebilir.
- Hesap daha sonra Açık Bilim'in diğer tüm yönleri için de kullanılabilir.
- Hazır olduğunuzda, proje statüsünü *bana özelden herkese açık* hale dönüştürün.

3. Açık Materyaller

Yöntemlerinizi ve materyallerinizi şeffaf, erişilebilir ve kullanılabilir hale getirin.

- Tüm araştırma süreçlerinizi, yöntemlerinizi ve değişkenlerinizi tanımlayan bir belgeyi OSF projenize yükleyin.
- OSF web bağlantısını çalışma belgenize ekleyin.
- Temel listeler ve detaylı betik defterleri de bu kısma eklenebilir.
- Eğer mümkünse özgün ölçme araçlarınızı da yükleyin (Telif hakları saklı olan materyaller için dikkatli olun!).

2. Çalışmanızı ön kayıt yaptırın

Çalışmanızın ön kaydında hipotezinizi, yönteminizi ve analizlerinizi çalışmanızı yürütmeden önce tanımlayın.

- OSF'de: 'Proje genel görünümü' → 'Kayıtlar' → 'Yeni kayıtlar'
- Bir taslak seçin ve onu tamamlayın.
- İster hemen herkese açık hale getirin isterseniz açık erişim öncesi (4 yıla kadar) ambargo koyun.
- Ön kayıt şu şekillerde olabilir:
 - Oldukça detaylı veya özetleyici ifadelerle sahip,
 - Veri toplama öncesi/esnası/sonrasında kayıt yapabilece,
 - Doğrulayıcı açık araştırma soruları olabileceği gibi keşifsel açık araştırma sorularını da içerebilir.

4. Açık Veri

Araştırma verinizi herkese açık ve erişilebilir hale getirin.

- Katılımcılarınızı aydınlatılmış onam ile bilgilendirin.
- Sonuçların yeniden üretilmesi için gerekli olan tüm birincil verilerinizi erişilebilir ve kullanılabilir hale getirin.
- Katılımcıların anonimliğini garanti altına alın (Eğer gerekli ise ilgili değişkenleri silin veya gizleyin).
- Komut defterinizi hazırlayın.
- Veri dosyalarınızı ve komut defterinizi OSF projenize yükleyin ve çalışma belgenize bağlantı olarak ekleyin.
- Verinizi referans verilebilir hale getirin (doi).
- Psikoloji biliminde veri paylaşımı için detaylı veri yönetimi önerilerine bakabilirsiniz: http://bit.ly/dgpsdata_en

5. Tekrarlanabilir Kod

Analizlerinizi şeffaf ve sonuçlarınızı tekrarlanabilir hale getirin.

- Nihai analiz komutlarınızı açıklayarak hazırlayın (Örneğin; R betiği, SPSS sözdizimi).
- Komutlarınızı OSF projenize ekleyin ve çalışma belgenize bunun bağlantısını ekleyin.
- Komutlarınızın çalışma belgenizde tanımladığınız gibi çalıştığından ve bu belgedekiler ile birebir aynı sonuçları ürettiğinden emin olun.
- Verileriniz herkese açık olmasa bile analiz komutlarınızın işe yarar olduğundan emin olun.

7. Açık araştırma yapın ve bunun hakkında konuşun

Açık Bilim, araştırmacı olarak kariyerinizi destekler ve araştırma işbirliklerini geliştirir.

- OSF hesabınızı ana sayfanızda gösterin.
- CV'nizde ve iş başvurularınızda Açık Bilim aktivitelerinize vurgu yapın.
- Materyallerinizi, verinizi, komutlarınızı başkaca çalışmalarınızda bahsedin ve eğer materyallerinizi kullandıysanız meslektaşlarınızdan da bunu isteyin.
- Danışmanınızı, meslektaşlarınızı ve öğrencilerinizi açık bilim uygulamaları için cesaretlendirin.
- Açık bilim taahhütünüzü herkesle paylaşın. Örneğin; <http://www.researchtransparency.org/>
- Araştırma işbirlikleri kurmak için veri paylaşımı olanağını kullanın.
- Kendi kurumunuzda yerel Açık Bilim Girişiminizi kurun. Bakınız: <https://osf.io/tbkzh/>

Destekleyenler:

AÇIK BİLİM TÜRKİYE
@OSF_TURKEY

OSC
LMU Open Science Center

Netzwerk der
Open Science Initiativen

Kaynaklar: <http://www.bits.org> | <https://osf.io/preprints/psyarxiv/https://cos.io/> | <https://cos.io/our-services/open-science-badges-details/> |

6. Açık Erişim

Ön ve son baskıları erişilebilir hale getirin.

- Neleri herkese açık hale getirebiliriz? Dergi rehberlerinizi kontrol ediniz: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>
- Hakemlik süreci başlamadan önce;
 - Bir ön baskı dökümanı derleyin (Örneğin; makalenizin hakem süreci öncesindeki son hali).
 - Örneğin, şuraya yükleyin: <https://osf.io/preprints/psyarxiv>
 - Topluluktan geri bildirim isteyin.
 - Ön baskı bir OSF projesine bağlanabilir (Örneğin; ek materyalleriniz için).
- Çalışmanız basıma hazır olduğunda;
 - Bir son baskı dökümanı derleyin (Örneğin; hakem görüşü sonrası belgenizin son hali).
 - Son baskınızı PsyArXiv'daki ön baskınız ile değiştirerek güncelleyin.
 - Dergi tarafından sağlanan makalenizin PDF sürümününü doi adresini ve son referanslarını belirtin.
 - Ön baskı olarak erişilebilir olan çalışmalarını daha sık atıf verin!

Ek bilgi ve yardımcı olabilecek bağlantılar:
https://osf.io/x3s5c/wiki/Open_Science_Infos/

Hazırlayanlar: © Ağustos 2017
Mitja Back, Friederike Hendriks, Felix Schönbrodt ve the Network for Open Science Initiatives (NOSI). Sorularınızı, önerilerinizi ve yorumlarınızı paylaşın: felix@nicebread.de
Çeviri: Ocak 2020
Halil Emre Kocalar
hemrekocalar@mu.edu.tr

Referans: Back, M., Hendriks, F., Schönbrodt, F. ve NOSI (2017). 7 adımda adımda şeffaf ve tekrarlanabilir araştırma yürütmek (Kocalar, H. E., Çev.) (Broşür). <https://osf.io/tbkzh> adresinden erişilmiştir.